



MONITOR KOREAŃSKI

„Monitor Koreański” omawia i komentuje najważniejsze wydarzenia związane z aktualną sytuacją polityczną, gospodarczą i społeczną w Korei Południowej, ze szczególnym naciskiem na działania Korei Południowej w regionie Europy Środkowej oraz relacje międzykoreańskie.

DR JOANNA BECZKOWSKA

OŚRODEK SPRAW AZJATYCKICH
UNIwersytet ŁÓDZKI

MONITOR KOREAŃSKI

LISTOPAD 2022

RELACJE KOREAŃSKO-CHIŃSKIE NA ROZDROŻU

Prezydent Yoon Suk-yeol oraz przewodniczący Xi Jinping spotkali się na marginesie szczytu G-20. Rozmowy nie przyniosły jednak nowego otwarcia w relacjach dwustronnych, a obnażyły rosnące różnice między Seulem a Pekinem. Prezydent Yoon Suk-yeol zaprezentował także koreańską strategię indopacyficzną na szczycie ASEAN+3, która stanowi odzwierciedlenie polityki amerykańskiej. Tym samym Seul ponownie zmanifestował zbliżanie się do Waszyngtonu kosztem relacji z Pekinem.

I. WYDARZENIA SZCZEBŁA CENTRALNEGO

7 listopada: prezydent Yoon Suk-yeol mianował nowego ministra edukacji.

Nowym szefem Ministerstwa Edukacji został Lee Ju-ho, który już wcześniej pełnił tę funkcję w czasie administracji prezydenta Lee Myung-baka. Lee Ju-ho zastąpił Park Soon-ae, która w sierpniu podała się do dymisji w związku z fiaskiem reformy obniżającej wiek szkolny.

12 listopada: prezydent Yoon Suk-yeol wyraził nadzieję na przywrócenie mechanizmów trójstronnej współpracy z Japonią i Chinami.

Prezydent wyraził nadzieję na szybką reaktywację trójstronnej współpracy wobec globalnych oraz regionalnych wyzwań podczas szczytu ASEAN+3. Prezydent Yoon Suk-yeol przedstawił koreańską strategię dla regionu Indo-Pacyfiku, opierającą się na promowaniu wolności, pokoju i dobrobytu w regionie, także w obliczu rywalizacji amerykańsko-chińskiej. Seul zamierza promować „harmonijny porządek regionalny”, w którym państwa szanują nawzajem swoje prawa i interesy. Prezydent Yoon Suk-yeol potępił jednostronne siłowe próby zmiany status quo. Wśród wyzwań regionalnych wymieniono kwestie związane z gospodarką, zdrowiem oraz wzrostem zagrożenia ze strony KRLD.

15 listopada: na Bali odbył się szczyt z udziałem Xi Jinpinga i Yoon Suk-yeola.

Przywódcy Korei Południowej i Chin uczestniczyli w dwustronnym spotkaniu po raz pierwszy od 2019 roku, kiedy były prezydent Moon Jae-in spotkał się z przewodniczącym Xi Jinpingiem w Pekinie. Spotkanie na Bali odbyło się na marginesie szczytu G-20. Podczas spotkania prezydent Yoon Suk-yeol

wyraził nadzieję na wznowienie regularnej wymiany wysokiego szczebla w obliczu północnokoreańskich prowokacji. Z kolei strona chińska skupiła się na potrzebie wzmocnienia współpracy w sektorach związanych z nowoczesnymi technologiami. Po spotkaniu każda ze stron wydała własne oświadczenie – w chińskim nie wspomniano o poruszeniu tematu północnokoreańskich prowokacji.

15 listopada: prezydent Yoon Suk-yeol potępił protekcjonizm na szczycie G-20. W przemówieniu w trakcie posiedzenia G-20 prezydent Yoon Suk-yeol wezwał do zakończenia protekcjonizmu na płaszczyźnie bezpieczeństwa żywnościowego i energetycznego. Według południowokoreańskiego przywódcy członkowie G-20 powinni połączyć siły, aby przeciwdziałać niewłaściwym praktykom eksportowym i produkcyjnym, które mogłyby destabilizować światowe ceny żywności i energii. Yoon Suk-yeol wezwał także do rozwoju zrównoważonych systemów energetycznych, aby cały świat mógł uczestniczyć w zielonej transformacji.

21 listopada: prezydent Yoon Suk-yeol przestał odpowiadać na pytania dziennikarzy w drodze do biura. Zainicjowane przez prezydenta Yoon Suk-yeola krótkie sesje dziennikarskie, polegające na odpowiadaniu na pytania bez wcześniejszych ustaleń zostały wstrzymane po sprzeczce z reporterem MBC. Inicjatywa „spontanicznych” sesji pytań i odpowiedzi z udziałem prezydenta miała na celu ułatwienie otwartej komunikacji ze społeczeństwem. Był to także jeden z powodów dla relokacji Biura Prezydenta do Yongsan, gdzie dziennikarze mają łatwiejszy dostęp. Zwyczaj odpowiadania na pytania dziennikarzy bez wcześniejszego przygotowania okazał się jednak szkodliwy dla wizerunku prezydenta Yoon Suk-yeola. Decyzja o zaprzestaniu odpowiadania na pytania dziennikarzy przed Biurem Prezydenckim spotkała się z krytyką zarówno opozycji, jak i mediów.

22 listopada: Korea Południowa ogłosiła plan budowy stacji badawczej na Antarktydzie. Ministerstwo Oceanów i Rybołówstwa poinformowało o planach budowy stacji badawczej oraz lodołamacza nowej generacji w celu wsparcia globalnych projektów badawczych na Oceanie Arktycznym. Korea południowa planuje prowadzić prace badawcze związane ze zmianami klimatycznymi na południowym i północnym biegunie, a także rozszerzyć międzynarodową współpracę i działalność ekonomiczną w tych regionach. Ministerstwo Oceanów i Rybołówstwa ogłosiło, że przedstawiony pierwszy podstawowy plan promocji aktywności polarnej na lata 2023-2027 został zaakceptowany przez rząd

23 listopada: Zgromadzenie Narodowe rozpocznie parlamentarne śledztwo w sprawie tragedii w Itaewon. Rządząca Partia Siła Narodu warunkowo zgodziła się na propozycję opozycji, aby utworzyć 18-osobową komisję parlamentarną, której celem będzie przeprowadzenie dochodzenia w sprawie przyczyn masowej paniki w trakcie obchodów Halloween, co zakończyło się śmiercią 158 osób. Wcześniej rządząca partia sprzeciwiała się utworzeniu komisji, argumentując, że jej prace mogłyby utrudniać policyjne śledztwo. Z kolei plan utworzenia komisji powstał przy współpracy Partii Demokratycznej z mniejszościowymi ugrupowaniami w parlamencie. Parlamentarne dochodzenie ma objąć agencje rządowe takie jak Biuro Prezydenta, Narodowe Centrum Kryzysowe, Kancelarię Premiera oraz odpowiednie ministerstwa, a także prokuraturę, policję i straż pożarną.

24 listopada: przemysł zbrojeniowy ma stać się jednym z kluczowych sektorów koreańskiej gospodarki. Prezydent Yoon Suk-yeol spotkał się z przedstawicielami koreańskich firm z sektora zbrojeniowego, aby omówić rozwój tej gałęzi przemysłu. Według Prezydenta przemysł obronny jest „motorem przyszłego wzrostu gospodarczego” oraz podstawą innych sektorów związanych z zaawansowanymi technologiami. Rząd planuje wesprzeć przede wszystkim prace badawczo-rozwojowe, które zapewnią technologiczną konkurencyjność. Korea Południowa zamierza także rozwijać przemysł obronny w kierunku przemysłu zorientowanego na eksport. Ministerstwo Handlu, Przemysłu i Energii oświadczyło, że do 2027 roku ma zamiar przeznaczyć ponad 750 mld USD na współpracę publiczno-prywatną w zakresie rozwoju technologii zbrojeniowej. Z kolei Ministerstwo Obrony poinformowało, że planowane jest rozszerzenie usług posprzedażowych dla państw kupujących koreańską broń. Ożywienie koreańskiego przemysłu zbrojeniowego związane jest z podpisaniem szeregu umów z Polską na zakup uzbrojenia od Hyundai Rotem, Hanwha Defense oraz Korea Aerospace Industries.

28 listopada: prezydent Yoon Suk-yeol przedstawił plan rozwoju gospodarki kosmicznej. Prezydent Yoon Suk-yeol przedstawił założenia dotyczące koreańskich misji kosmicznych. W ciągu najbliższych 5 lat Seul zakłada opracowanie silnika raketowego umożliwiającego zaprojektowanie statku kosmicznego, który wyląduje na Księżycu. Prezydent ogłosił także ambitny plan przygotowania misji kosmicznej, która wyląduje na Marsie w 2045 roku – w setną rocznicę odzyskania niepodległości. W tym celu rząd ma zamiar wspierać rozwój technologii kosmicznych oraz pokrewnych branż oraz angażować się w międzynarodowe programy kosmiczne. Dla realizacji planów rząd zakłada podwojenie obecnego budżetu związanego z przestrzenią kosmiczną – liczy

także na zwiększenie zaangażowania sektora prywatnego. Ma powstać także nowa agencja – KASA (Korea Aerospace Administration) – w pierwszym kwartale przyszłego roku. W ostatnim czasie Korea Południowa z powodzeniem wystrzeliła w kosmos lokalnie opracowaną rakietę Nuri, a następnie na pokładzie amerykańskiej rakiety wystrzelono na orbitę księżycową sondę Danuri.

29 listopada: Ministerstwo Pracy odrzuciło możliwość wprowadzenia na stałe systemu minimalnych stawek frachtowych. Minister pracy Lee Jung-sik w odpowiedzi na żądania protestujących kierowców ciężarówek oświadczył, że wprowadzony tymczasowo system minimalnych stawek frachtowych przekładający się na podstawowy system płac okazał się nieskuteczny i nie zwiększył bezpieczeństwa. Protestujący kierowcy chcieli wprowadzenia tego systemu na stałe oraz rozszerzenia go o inne branże, takie jak dostawa paczek. Według związków zawodowych brak odpowiedniego zabezpieczenia finansowego jest główną przyczyną wypadków przy pracy – wynikających z przepracowania i podejmowania się zbyt wielu zleceń. Z kolei Ministerstwo Pracy uważa, że należy odpowiednio dostosować przepisy BHP i zwiększyć świadomość niebezpieczeństwa wynikającego z przepracowania.

29 listopada: prezydent Yoon Suk-yeol podpisał dekret wzywający do pracy strajkujących kierowców ciężarówek. Decyzja o wykorzystaniu przez rząd uprawnień nakazujących powrót do pracy po raz pierwszy w historii kraju od razu spotkała się z krytyką. Według przepisów rząd może ukarać grzywną lub karą więzienia osoby strajkujące „bez uzasadnionego powodu”. Według krytyków ustawy prawo nie określa jasno jakie warunki są „wystarczające”, aby umożliwić legalny strajk, przez co ustawa narusza prawo konstytucyjne. Według prezydenta Yoon Suk-yeola wykorzystanie kontrowersyjnych uprawnień było konieczne, gdyż przedłużający się strajk stanowił zagrożenie dla bezpieczeństwa gospodarczego kraju – opóźnienia w dostawach w jednej branży szybko dotknęłyby kolejne sektory. Decyzja zaostrzyła antyrządowe nastroje wśród członków związków zawodowych, którzy rozpoczęli protesty wspierające żądania kierowców. Kierowcy domagają się utrzymania minimalnych stawek frachtowych oraz rozszerzenia tego systemu na wszystkie rodzaje dostaw (obecnie dotyczy jedynie branży budowlanej oraz kontenerów transportowych).

30 listopada: partia opozycyjna złożyła wniosek o dymisję Ministra Spraw Wewnętrznych. Partia Demokratyczna złożyła wniosek w Zgromadzeniu Narodowym, w którym domaga się dymisji ministra spraw wewnętrznych Lee Sang-mina w związku z tragicznymi wydarzeniami w Itaewon w czasie Halloween. W odpowiedzi Biuro Prezydenta zasygnalizowało zamiar odrzucenia wniosku, wskazując, że narusza on międzypartyjne porozumienie dotyczące

wszczęcia śledztwa w sprawie Itaewon. Wniosek Partii Demokratycznej może zostać zaakceptowany przez Zgromadzenie Narodowe, w którym większość miejsc należy do opozycji, a następnie przedstawiony prezydentowi jako rekomendacja – ostateczną decyzję o dymisji podejmuje głowa państwa. We wrześniu w podobnej sytuacji znalazł się minister spraw zagranicznych Park Jin, jednak prezydent Yoon Suk-yeol odrzucił rekomendacje Zgromadzenia Narodowego. Odwołania ministra spraw wewnętrznych Lee Sang-mina domagają się także rodziny ofiar.

KOMENTARZ

Drugie podejście do „dyplomacji szczytowej”. Udział w szczytach ASEAN+3 oraz G-20, a także towarzyszące tym wydarzeniom spotkania dwu- i trójstronne okazały się (umiarkowanym) sukcesem dla prezydenta Yoon Suk-yeola, krytykowanego wcześniej za dyplomatyczne gafy. Tym razem południowokoreański przywódca uniknął wpadek uczestnicząc w szeregu spotkań na marginesie międzynarodowych szczytów, które były okazją do przedstawienia wizji koreańskiej polityki zagranicznej. W stosunku do partnerów z państw stowarzyszonych w ASEAN prezydent Yoon Suk-yeol wysłał jasny sygnał, że nie zamierza odwracać się od Nowej Polityki Południowej swojego poprzednika, choć przybierze ona nowy wymiar – „strategii Indo-Pacyfiku”. Już sama nazwa wskazuje, że południowokoreańskie podejście do regionu będzie odzwierciedlać amerykańską strategię. Korea Południowa planuje nadal rozwijać współpracę z ASEAN, jednak kierując się przede wszystkim paradygmatem bezpieczeństwa gospodarczego. Ponadto Seul niesiony na fali sukcesu umów zbrojeniowych z Polską promował ten wymiar współpracy z państwami regionu Azji Południowo-Wschodniej.

Kwestiom bezpieczeństwa z kolei były poświęcone spotkania z sojusznikami. Tym razem prezydent Yoon Suk-yeol uczestniczył w dwóch spotkaniach z prezydentem Joe Bidenem – nie udało się tego osiągnąć na marginesie posiedzenia Zgromadzenia Ogólnego ONZ w Nowym Jorku. Zarówno spotkanie bilateralne, jak i trójstronne z udziałem premiera Japonii Kishidy Fumio skupiły się na kwestiach bezpieczeństwa. Nie dotyczyły one wyłącznie rosnącego zagrożenia ze strony KRLD, ale także wojny w Ukrainie czy potrzeby zachowania stabilności w regionie Cieśniny Tajwańskiej. Należy podkreślić, że liderzy rozmawiali o współpracy właśnie w kontekście strategii indopacyficznych, w których Korea Południowa ma odgrywać większą rolę. Dwustronne szczyty nie przyniosły rozwiązania pilnych kwestii w relacjach

bilateralnych – sporów historycznych z Japonią i wątpliwości związanych z amerykańską ustawą o redukcji inflacji, która może uderzyć w koreańskich producentów samochodów elektrycznych. Mimo to można odnotować zbliżenie Seulu i Tokio za sprawą północnokoreańskich prowokacji – rozwiązanie pozostałych kwestii zostało przesunięte w czasie. Można także zaobserwować, że kwestie dzielące Waszyngton i Seul – wspomniana ustawa o redukcji inflacji, czy różne podejście do rozumienia efektywnej implementacji strategii „rozszerzonego odstraszania” – nie wpływają znacząco na dwustronne relacje. Dla Korei Południowej kluczowym elementem współpracy dwu- i trójstronnej z USA i Japonią pozostaje Korea Północna i rosnące zagrożenie z jej strony wzmaga potrzebę współpracy z sojusznikami pomimo różnic.

Kolejnym osiągnięciem miał być szczyt z Xi Jinpingiem. Biuro Prezydenta przedstawiło spotkanie obu liderów jako szansę na nowe otwarcie w relacjach dwustronnych. Jednak w rzeczywistości potwierdziło rosnący dystans. Seul liczy na aktywne działanie Chin względem północnokoreańskich prowokacji. Z kolei Pekinowi zależy na użyciu sprawy północnokoreańskiej w negocjacjach ze Stanami Zjednoczonymi – i w obecnej sytuacji uspokojenie sytuacji na Półwyspie Koreańskim nie leży w interesie Chin. Ponadto zdecydowane zbliżanie się Korei Południowej do Stanów Zjednoczonych, nasilenie wspólnych manewrów wojskowych oraz wzrastająca potrzeba rozbudowy możliwości odstraszania KRLD – w tym rozmieszczenia broni jądrowej w Korei Południowej czy kolejnego systemu THAAD – jedynie ochładzają relacje z Chinami. Warto zwrócić uwagę na różny odbiór szczytu w oświadczeniach wydanych przez każdą ze stron i mediach: Chiny skupiły się na kwestiach gospodarczych, a Korea Południowa właśnie na problemie północnokoreańskich zbrojeń. Należy spodziewać się wzrostu napięcia na linii Pekin-Seul w obliczu coraz większego przyłączania się Korei Południowej do inicjatyw amerykańskich.

Dyplomacja szczytowa okazała się połowicznym sukcesem dla Yoon Suk-yeola. Z jednej strony południowokoreański prezydent zaprezentował się lepiej niż we wrześniu, kiedy jego dyplomatyczne wpadki zakończyły się żądaniem dymisji szefa MSZ. Prezydent Yoon Suk-yeol wykorzystał spotkania, aby zaprezentować kierunek koreańskiej polityki zagranicznej, która ma być skupiona na większym zaangażowaniu w regionie Indo-Pacyfiku, zgodnie z oczekiwaniami Stanów Zjednoczonych. Z drugiej strony żaden ze szczytów nie przyniósł przełomów w relacjach dwustronnych, które można by okrzyknąć mianem sukcesu – i które odbudowałyby wizerunek prezydenta Yoon Suk-yeola, nadwyrężony nie tylko przez dyplomatyczne gafy, ale także przez niepowodzenia w polityce wewnętrznej – Koreańczycy nadal żyją tragicznymi wydarzeniami z Itaewon i żądają wskazania winnych.

II. KOREA POŁUDNIOWA I EUROPA ŚRODKOWO-WSCHODNIA

28 października: Korea Południowa i Polska wzmocnią współpracę badawczo-rozwojową w zakresie energetyki. Narodowe Centrum Badań i Rozwoju podpisało porozumienie z koreańską agencją Korea Institute of Energy Technology Evaluation and Planning (KETEP) w sprawie współpracy w dziedzinie energetyki. Obie instytucje zamierzają przygotowywać wspólne konkursy dotyczące projektów badawczo-rozwojowych już od przyszłego roku.

4 listopada: Polska podpisała umowę wykonawczą na koreańskie wyrzutnie. W Warszawie została podpisana umowa wykonawcza na zakup wyrzutni raketowych K239 Chunmoo między Polską Agencją Uzbrojenia a firmą Hanwha. W ceremonii podpisania umowy udział wzięł szef MON Mariusz Błaszczak. Umowa wykonawcza doprecyzowała szczegóły wcześniejszej umowy ramowej. Na jej podstawie w latach 2023-2027 Polsce ma być dostarczone 218 wyrzutni Chunmoo oraz pociski raketowe precyzyjnego rażenia. Umowa przewiduje także pakiet logistyczny i szkoleniowy, a Hanhwa jest zobowiązana do wsparcia technicznego.

11 listopada: Seul zdementował pogłoski o sprzedaży broni Ukrainie. Ministerstwo Obrony zaprzeczyło doniesieniom amerykańskich mediów dotyczące możliwości zakupu przez Stany Zjednoczone koreańskich pocisków artyleryjskich, które następnie miałyby trafić do Ukrainy. Korea Południowa podkreśliła, że taka umowa z Waszyngtonem z pewnością zawierałaby klauzulę, że końcowym obiorcą są Stany Zjednoczone. Seul podkreślił, że nie zmienił dotychczasowego stanowiska, wykluczającego pomoc Ukrainie w formie dostaw śmiertelnej broni, oferując za to pomoc humanitarną.

17 listopada: Polska i Korea Południowa omówiły współpracę związaną z nowymi technologiami. W Warszawie ambasador Korei Południowej Lim Hoon-min spotkał się z wiceministrem rozwoju i technologii Grzegorzem Piechowiakiem, aby omówić możliwości rozwoju dwustronnej współpracy. Jednym z głównych tematów spotkania była możliwa budowa elektrowni jądrowej w Pątnowie. Obie strony omówiły także możliwości współpracy przy projektach w takich dziedzinach jak obronność, transport czy cyberbezpieczeństwo.

17 listopada: ministrowie finansów Polski i Korei Południowej spotkali się w celu omówienia dwustronnej współpracy. W Seulu odbyło się spotkanie

z udziałem ministrów finansów Choo Kyuing-do i Magdaleną Rzeczkowską. Obie strony omówiły rozwój dwustronnej współpracy związany z umowami na zakup koreańskiego uzbrojenia oraz projektem budowy elektrowni jądrowej w Pątnowie. Dyskutowano także na temat znaczącego wzrostu wymiany handlowej między obydwoma państwami. Podczas spotkania poruszono także temat rosyjskiej inwazji na Ukrainę i możliwości pomocy humanitarnej.

21 listopada: Korea Południowa i Węgry podpisały umowę umożliwiającą zdawanie egzaminu ze znajomości języka węgierskiego w Seulu. Dyrektor Instytutu Edukacji Międzynarodowej w Ministerstwie Edukacji Ryu Hye-suk oraz szef Centrum Kultury Węgierskiej Istvan Medvgy, a także władze Uniwersytetu Hankuk podpisały umowę dotyczącą pozyskiwania certyfikatów ze znajomości języka węgierskiego w Korei Południowej. Ma być to krok w kierunku zacieśniania relacji między państwami oraz promocji studiów związanych z Europą Środkowo-Wschodnią w Korei Południowej.

28 listopada: w Pradze odbyło się Koreańsko-Czeskie Forum Przyszłości. Była to siódma edycja forum sponsorowanego przez MSZ Czech i Korei Południowej. W tym roku wydarzenie odbyło się w Ambasadzie Republiki Korei w Pradze, a głównym organizatorem był koreański Uniwersytet Kangnam. Podczas forum omówiono możliwości współpracy w takich dziedzinach jak polityka, dyplomacja i bezpieczeństwo. W kwestiach współpracy gospodarczej skupiono się na łańcuchach dostaw oraz rozwoju nowych technologii.

29 listopada: Korea Południowa zamierza wesprzeć program eksportu zboża z Ukrainy. Ministerstwo Spraw Zagranicznych poinformowało, że rząd zamierza przekazać 3 mln USD na wsparcie Światowego Programu Żywnościowego – a dokładnie inicjatywy „Zboże z Ukrainy”. Jej celem jest wsparcie eksportu ukraińskiego zboża przez Morze Czarne do krajów afrykańskich dotkniętych klęską żywnościową.

29 listopada: w Seulu odbyło się spotkanie wiceministrów spraw zagranicznych w formacie V4+Korea. Wiceministrowie Polski, Czech, Słowacji i Węgry spotkali się ze swoim koreańskim odpowiednikiem Choi Young-samem, aby wymienić opinie na temat możliwości promowania współpracy. Było to już siódme spotkanie w tym formacie – poprzednie zostało zorganizowane przez Węgry. Oprócz omówienia współpracy, dyskutowano na temat wyzwań regionalnych w Europie oraz regionie Indo-Pacyfiku.

29 listopada: w Warszawie odbyła się konferencja dotycząca współpracy z Koreą Południową w obszarze przemysłu zbrojeniowego. Ambasada Korei Południowej we współudziale polskiego MSZ, Koreańskiej Agencji Obrony oraz Polskiej Grupy Zbrojeniowej zorganizowała konferencję dedykowaną czołowym firmom zbrojeniowym z Polski i Korei Południowej. Podczas konferencji

omówiono możliwości dalszego rozwoju współpracy dwustronnej na płaszczyźnie obronności. Ambasador Lim Hoon-min wyraził nadzieję na dalszy rozwój partnerstwa poprzez rozwój wspólnej produkcji i marketingu związanego z przemysłem zbrojeniowym. Wiceminister Mariusz Błaszczak potwierdził, że strona polska jest zainteresowana wspólnym rozwojem produkcji na rynki trzecie.

III. RELACJE MIĘDZYKOREAŃSKIE

3 listopada: Korea Południowa i Stany Zjednoczone uzgodniły **kategorie współpracy w ramach „rozszerzonego odstraszania”**. Minister obrony Lee Jong-sup spotkał się w Waszygtonie ze swoim amerykańskim odpowiednikiem Lloydem Austinem, aby określić zakres współpracy związanej z rozszerzonym odstraszaniem wobec Korei Północnej. Ma to na celu umożliwienie Korei południowej większe zaangażowanie w proces wymiany informacji, konsultacji, planowania i wykonania. Koncepcja rozszerzonego odstraszania zakłada zobowiązanie Stanów Zjednoczonych do wykorzystania pełnego zakresu możliwości wojskowych w celu obrony sojusznika zaatakowanego przez państwo trzecie. Strona południowokoreańska liczy na amerykańskie gwarancje na tym polu podobne do porozumienia NATO.

10 listopada: **Minister ds. zjednoczenia podważył konstytucyjność ustawy zabraniającej wysyłanie ulotek do Korei Północnej.** Minister ds. zjednoczenia Kwon Young-se przedłożył Trybunałowi Konstytucyjnemu opinię w sprawie zakazu przesyłania ulotek do Korei Północnej za pomocą balonów. Ustawa o zakazie została przyjęta przez administrację Moon Jae-ina w celu poprawy relacji z Pjongjangiem. Przepisy spotkały się jednak z krytyką koreańskich organizacji obywatelskich, a także społeczności międzynarodowej. Krytycy wskazują, że ustawa narusza prawo do wolności wypowiedzi. Według ministra Kwon Young-te przepisy mogą naruszać także prawo do działalności politycznej, bo wysyłanie ulotek krytykujących północnokoreański reżim jest wyrazem opinii politycznych.

13 listopada: **Waszyngton, Tokio i Seul zgodziły się wzmocnić strategię rozszerzonego odstraszania wobec Korei Północnej.** W trakcie trójstronnego szczytu prezydenci Joe Biden i Yoon Suk-yeol oraz premier Kishida Fumio zgodzili się zacieśnić współpracę w celu przeciwdziałania eskalacji zagrożenia ze strony KRLD. Przywódcy zgodzili się wzmocnić współpracę poprzez udostępnianie w czasie rzeczywistym danych ostrzegawczych dotyczących pocisków raketowych, co ma na celu poprawę zdolności każdego z państw w wykrywaniu i ocenie zagrożenia stwarzanego przez północnokoreańskie pociski. Ponadto

zgodzono się rozszerzyć współpracę o kwestie związane z bezpieczeństwem gospodarczym w regionie Indo-Pacyfiku.

18 listopada: podczas szczytu APEC potępiono wystrzelenie przez Pjongjang międzykontynentalnej rakiety balistycznej. Podczas spotkania wiceprezydent USA Kamali Harris, premierów Korei Południowej Han Duck-soo, Japonii Kishidy Fumio, Australii Anthony'ego Albanese, Nowej Zelandii Jacindy Arden oraz Kanady Justina Trudeau omówiono północnokoreańskie prowokacje. Wspólnie potępiono działania Pjongjangu, które stanowią wyraźne naruszenie rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ.

19 listopada: Korea Północna potwierdziła wystrzelenie międzykontynentalnej rakiety balistycznej. Przewodniczący Kim Jong-un zadeklarował „stanowczą odpowiedź” na zagrożenia ze strony Stanów Zjednoczonych podczas inspekcji poligonu, z którego wystrzelono testowy pocisk Hwasong-17. Media południowokoreańskie obiegły nie tylko informacje dotyczące wystrzału, ale także opublikowane przez Koreańską Centralną Agencję Prasową zdjęcia przewodniczącego Kim Jong-una z córką. Było to pierwsze publiczne wystąpienie jednego z dzieci przywódcy KRLD – południowokoreańska agencja wywiadowcza spekuluje, że Kim Jong-un i jego żona Ri Sol-ju mają trójkę dzieci, w tym jednego syna. Według Korei Południowej działania Pjongjangu miało na celu pokaz siły wobec Stanów Zjednoczonych - stąd testy pocisków, które mogą osiągnąć terytorium USA. Korea Północna miała podjąć próbę wystrzelenia pocisku międzykontynentalnego na początku miesiąca, która zakończyła się niepowodzeniem.

19 listopada: Korea Południa i Stany Zjednoczone przeprowadziły powietrzne ćwiczenia wojskowe w odpowiedzi na północnokoreańskie prowokacje. Podczas manewrów wykorzystano amerykańskie bombowce strategiczne B-1B Lancer oraz myśliwce F-16 i F-35A. Według południowokoreańskiego wojska manewry były odpowiedzią na wystrzelenie dzień wcześniej międzykontynentalnej rakiety balistycznej Hwasong-17.

22 listopada: Korea Północna oskarżyła Radę Bezpieczeństwa o „podwójne standardy”. Kim Yo-jong, siostra przewodniczącego Kim Jong-una skrytykowała w oświadczeniu wydanym przez Koreańską Centralną Agencję Prasową (KCNA) posiedzenie Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych. Na posiedzeniu omówiono wystrzelenie przez Pjongjang międzykontynentalnej rakiety balistycznej (ICBM). Według Kim Yo-jong Rada Bezpieczeństwa „przymyka oczy na niebezpieczne ćwiczenia wojskowe Stanów Zjednoczonych i Korei Południowej” oraz gromadzenie przez sojuszników „broni wymierzonej w KRLD”, jednocześnie krytykując Pjongjang za korzystanie z „nienaruszalnego prawa do samoobrony”. Pjongjang zagroził, że „desperackie próby rozbrojenia KRLD” i

tym samym pozbawienia państwa możliwości samoobrony spotkają się ze stanowczą odpowiedzią.

29 listopada: prezydent Yoon Suk-yeol ostrzegł władze Pjongjangu przed przeprowadzeniem kolejnej próby nuklearnej. Prezydent Yoon Suk-yeol oświadczył, że prowokacja w postaci próby nuklearnej spotkałaby się z „niespotykaną do tej pory” reakcją społeczności międzynarodowej. Jednocześnie południowokoreański lider wezwał Chiny do wsparcia wysiłków na rzecz zniechęcenia Korei Północnej do podejmowania dalszych prowokacji z użyciem pocisków balistycznych. Według prezydenta Yoon Suk-yeola dotychczasowa polityka wobec Korei Północnej okazała się nieskuteczna ze względu na brak konsekwentnego i jednomyślnego działania społeczności międzynarodowej.

KOMENTARZ

Północnokoreańskie prowokacje podsyły dyskusję na temat konieczności posiadania broni nuklearnej przez Koreę Południową. W Korei Południowej można zaobserwować rosnące zmęczenie brakiem skutecznych rozwiązań mających powstrzymać KRLD przed rozwojem broni nuklearnej. Doprowadziło to do tego, że coraz więcej osób odrzuca promowany przez poprzednią administrację slogan o denuklearyzacji całego Półwyspu Koreańskiego. W tym miesiącu została założona grupa doradcza ROK Forum for Nuclear Strategy, która zrzesza ekspertów promujących ideę rozwoju broni nuklearnej w Korei Południowej, jako jedyne skutecznego mechanizmu odstraszania KRLD. W takim przypadku Korea Południowa musiałaby najpierw wystąpić z układu o nierozprzestrzenianiu broni jądrowej. Kolejnymi krokami byłaby deklaracja o chęci rozwoju broni jądrowej jako środka do samoobrony – oraz o wstrzymaniu prac nad jej rozwojem w sytuacji rozpoczęcia negocjacji z Pjongjangiem. Według grupy doradczej sam rozwój broni jądrowej powinien odbywać się we współpracy ze Stanami Zjednoczonymi, co byłoby sygnałem poparcia Waszyngtonu dla takiego rozwiązania. Obecnie taki scenariusz wydaje się jednak mało prawdopodobny – to raczej Donald Trump niż Joe Biden przystałby na takie rozwiązanie. Należy zauważyć, że pomysł rozwoju broni jądrowej jako formy odstraszania Korei Północnej mógłby szybko uzyskać polityczne poparcie w Korei Południowej – trudnością byłoby jednak przekonanie społeczności międzynarodowej.



**OŚRODEK SPRAW
AZJATYCKICH**
Uniwersytet Łódzki

RAPORTY OPINIE DORADZTWO

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE

ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

